

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш
“ _____ ” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

Хірургія, в т.ч. онкологія та нейрохірургія

Галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я

Спеціальність _____ 221 Стоматологія

Освітній ступінь _____ Магістр

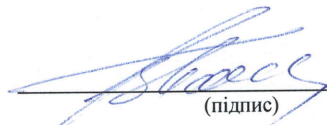
Курс навчання _____ III - IV

Форма навчання _____ Денна

Кафедра _____ Загальна хірургія

Схвалено на методичній нараді кафедри загальної хірургії „ 16 ” червня 2020 року (протокол № 13).

Завідувач кафедри

(підпис)

(Польовий В.П.)

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін хірургічного профілю „ 18 ” червня 2020 року (протокол № 2).

Голова предметної методичної комісії

(підпис)

(Полянський І.Ю.)

Чернівці – 2020

**ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ
ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ**

Кафедра	Загальної хірургії
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Польовий Віктор Павлович, зав. кафедри, д.мед.н., професор Ротар Олександр Васильович, професор, д.мед.н., доцент Білик Ігор Іванович, доцент, к.мед.н., доцент Воляннюк Петро Михайлович, доцент, к.мед.н., доцент Кнут Руслан Петрович, доцент, к.мед.н., доцент Паляниця Андрій Семенович, доцент, к.мед.н., доцент Петрюк Богдан Васильович, доцент, к.мед.н., доцент Мишковський Юрій Миколайович, асистент, к.мед.н.
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	
Веб-сайт кафедри	
E-mail	
Адреса	м. Чернівці, вул. Фастівська 2
Контактний телефон	(0372) 555649

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	8
Загальна кількість годин	240
Лекції	50
Практичні заняття	90
Самостійна робота	100
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

3. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvithnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та не зарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

3.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

3.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

3.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

3.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або не зарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або не зарахованих занять та консультацій.

4. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
анатомія людини	шпитальна хірургія
гістологія	травматологія та ортопедія
фізіологія	нейрохірургія
патоанатомія	анестезіологія та інтенсивна терапія
патофізіологія	урологія
пропедевтика внутрішньої медицини	терапевтичні та професійні захворювання
фармакологія	акушерство і гінекологія
актуальні питання загальної хірургії	онкологія
догляд за хворими хірургічного профілю	хірургічна стоматологія

5. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- 5.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є досягнення основних кінцевих цілей, визначених в освітньо-професійній програмі підготовки спеціаліста за спеціальністю «Стоматологія» і є основою для побудови змісту навчання. На підставі кінцевих цілей до модуля сформульовані конкретні цілі до змістових модулів у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни «Хірургія».
- 5.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі в медичній галузі по наданню стоматологічної допомоги, що передбачає застосування положень і методів хірургії.

6. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. розуміння професії.

Спеціальні (фахові, предметні):

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- СК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
- СК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
- СК 18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

7.1. Знати:

1. Основні принципи організації хірургічної допомоги населенню України;
2. Аналізувати результати обстеження стоматологічних хворих при загальній хірургічній патології;
3. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у загальній хірургії;
4. Найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці хірургічних хвороб;
5. Визначати тактику ведення стоматологічного хворого при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях;
6. Алгоритм надання першої медичної допомоги при невідкладних станах у хірургії;
7. Знати особливості малоінвазивної хірургії, зокрема, оперативного втручання – відео лапароскопічної холецистектомії;
8. Клінічні особливості перебігу перитонітів, провести діагностику і диференційну діагностику перитонітів, використовуючи клінічні і додаткові методи дослідження, розрізняти розповсюджені та обмежені форми перитоніту;
9. Знати сучасні види вогнепальної зброї та можливу структуру санітарних втрат при бойовій хірургічній травмі;
10. Знати основні симптоми і можливі ускладнення пошкоджень голови, шиї, грудної клітки, живота, тазу і кінцівок, особливості надання допомоги на етапах медичної евакуації;
11. Засвоїти загальні принципи організації хірургічної допомоги при веденні бойових дій та в надзвичайних ситуаціях, зміст, обсяг і організацію надання першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги на етапах медичної евакуації військового часу та при надзвичайних ситуаціях мирного часу;

7.2. Уміти:

1. Надавати невідкладну медичну допомогу при невідкладних станах у хірургії;
2. Класифікувати різновиди гриж передньої черевної стінки, провести діагностику і диференційну діагностику ускладнених гриж, визначити лікувальну тактику;
3. Визначати клінічні симптоми гострого апендициту, вміти провести диференційну діагностику гострого апендициту та іншої гострої хірургічної патології органів черевної порожнини, використовуючи клінічні і додаткові методи дослідження, знати хід оперативного втручання;
4. Діагностувати ознаки ускладнень гострого апендициту;
5. Визначити клінічні особливості перебігу захворювань жовчного міхура та жовчновивідних проток, провести діагностику і диференційну діагностику, використовуючи клінічні і додаткові методи дослідження, засвоїти методи оперативного і консервативного лікування;
6. Класифікувати захворювання підшлункової залози, провести діагностику і диференційну діагностику гострого панкреатиту та його ускладнень, використовуючи клінічні і додаткові методи дослідження;
7. Визначити клінічні особливості перебігу гострого панкреатиту, лікувальну тактику, консервативну терапію, показання до оперативного втручання та його варіанти при гострому панкреатиті та його ускладненнях;
8. Ідентифікувати рак підшлункової залози та визначити лікувальну тактику;
9. Визначити клінічні особливості перебігу виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки; визначити методи консервативного і оперативного лікування;
10. Провести діагностику і диференційну діагностику ускладнень виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки, використовуючи клінічні і додаткові методи дослідження, визначити лікувальну тактику, показання до оперативного втручання та його методику при перфоративній виразці, кровоточивій виразці, стенозі;

11. Диференціювати ускладнення виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки: перфоративну виразку, виразку що кровоточить, стеноз;
12. Визначити лікувальну тактику та засвоїти варіанти оперативних втручань при ускладненнях виразкової хвороби;
13. Діагностувати рак шлунка та визначити методи лікування;
14. Ідентифікувати вид кишкової непрохідності, вивчити клінічні особливості перебігу, діагностику і диференційну діагностику, використовуючи клінічні і додаткові методи дослідження;
15. Визначити методи лікування гострої кишкової непрохідності ;
16. Організувати комплексне медикаментозне лікування перитоніту, визначити метод оперативного втручання;
17. Аналізувати клінічні особливості перебігу захворювань товстої кишки, провести діагностику і диференційну діагностику, використовуючи клінічні і додаткові методи дослідження, методи лікування хвороби Крона, неспецифічного виразкового коліту, хвороби Гіршпрунга;
18. Класифікувати захворювання прямої кишки, засвоїти особливості перебігу та клінічної картини, діагностику та лікувальну тактику при геморої, тріщині та випадінні прямої кишки, а також методи оперативних втручань;
19. Ідентифікувати рак товстої і прямої кишки, визначити особливості клініки в залежності від стадії захворювання та лікувальну тактику;
20. Діагностувати, визначити особливості клінічного перебігу та лікувальну тактику при гострому парапроктиті;
21. Засвоїти схему написання історії хвороби, провести курацію хворого з певним захворюванням та написати учбову студентську історію хвороби;
22. Вміти проводити медичне сортування та медичну евакуацію постраждалих;
23. Здійснювати загальні принципи організації невідкладної допомоги при непритомності, колапсі, шоку, гострій дихальній недостатності, травматичній і механічній асфіксії, утопленні, сопорі, комі, зупинці серця;
24. Оцінити тяжкість стану, виявити порушення дихання та кровообігу, що загрожують життю;
25. Надати невідкладну допомогу, проводити первинну підтримку життя, серцево-легеневу реанімацію - екстрені реанімаційні заходи при непритомності, колапсі, шоку, гострій дихальній недостатності, травматичній і механічній асфіксії, утопленні, сопорі, комі, зупинці серця;
26. Організувати проведення медичної допомоги пораненим з вогнепальними ранами та мінно-вибуховими пошкодженнями на етапах медичної евакуації, профілактику ранової інфекції в залежності від ступеню тяжкості стану поранених, надаючи їм першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги;
27. Здійснювати первинну і вторинну хірургічну обробку вогнепальної рани, медикаментозне лікування вогнепальних ран;
28. Визначити поняття травматичного шоку, травматичної хвороби, її періодів та основних ускладнень;
29. Сучасні методи корекції порушень гемодинаміки, дихання, обміну і нейроендокринних розладів;
30. Проводити протишоккові заходи в умовах військових дій і екстремальних ситуацій ; надавати невідкладну допомогу при ускладненнях травматичної хвороби ;
31. Вміти проводити діагностику та визначати ступінь важкості стану постраждалих з пошкодженнями голови, шиї, грудної клітки, живота, тазу і кінцівок, надавати їм першу медичну, лікарську допомогу та проводити невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі;
32. Засвоїти основні симптоми і можливі ускладнення механічної поєднаної хірургічної травми, термічної опікової та холодової травми, комбінованої хірургічної травми;

- засвоїти особливості надання цим постраждалим допомоги на етапах медичної евакуації;
33. Здійснювати діагностику та визначати ступінь тяжкості стану поранених з механічною політравмою, термічною опіковою та холодовою травмою, комбінованою хірургічною травмою, надавати їм першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі;
  34. Навчитися проводити курацію хворого біля його ліжка;
  35. Вміти зібрати скарги хворого, анамнез хвороби, анамнез життя;
  36. Описати об'єктивний статус хворого з локальним статусом хвороби;
  37. Скласти план обстеження, провести диференційну діагностику;
  38. На основі даних обстежень сформулювати попередній, клінічний та заключний діагнози, провести диференційну діагностику, визначити лікувальну тактику, написати лист призначень курованого хворого;
  39. Визначити лікувальну тактику та описати методи лікування;
  40. Захистити навчальну історію хвороби;
  41. Продемонструвати при захисті історії хвороби основні методи об'єктивного обстеження хірургічних хворих, трактувати основні симптоми, дані додаткових методів дослідження, що допомогли встановити діагноз даному хворому;
  42. Застосовувати знання в практичних ситуаціях.

7.3. Демонструвати:

ПРН1 Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

ПРН 2 Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3 Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження (за списком 5) хворого на стоматологічне захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4 Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5 Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 9 Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 12 Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

ПРН 13 Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 14 Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН 15 Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16 Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17 Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18 Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19 Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20 Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21 Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 23 Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

8. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис кожного модуля дисципліни:

8.1. Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів).

1. Засвоїти сучасні методи діагностики та лікування хірургічних захворювань
2. Засвоїти диференціальну діагностику захворювань органів черевної порожнини, позаочеревинного простору та грудної клітки;
3. Ідентифікувати фактори ризику виникнення ускладнень
4. Трактувати результати лабораторного та інструментального дослідження
5. Трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань
6. Надавати невідкладну медичну допомогу при ургентних хірургічних захворюваннях
7. Здійснювати прогноз життя та працездатності при хірургічних захворюваннях
8. Демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб

8.2. Тематична структура модуля.

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Шок. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Ступені тяжкості шоку. Лікування шоку.

Тема 2. Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація.

Тема 3. Ендемічне та спорадичне воло. Тіреотоксикоз. Дифузне токсичне та вузлове токсичне воло. Тіреоїдити, струміти.

Тема 4. Захворювання молочної залози. Гострий мастит. Дисгормональні захворювання молочної залози. Рак молочної залози. Клініка, діагностика, лікування.

Тема 5. Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень. Рак легень. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, варіанти оперативного лікування.

Тема 6. Класифікація захворювань стравоходу. Дивертикули стравоходу. Пульсійні та тракційні дивертикули. Езофагіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Пошкодження, сторонні тіла стравоходу. Опіки, рубцеві звуження стравоходу.

Тема 7. Захворювання органів середостіння пухлини, кісти. Медіастиніти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Показання до оперативного втручання та його види.

Тема 8. Контроль змістовного модуля 1.

Змістовний модуль 2.

Тема 9. Варикозна хвороба нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, проби на прохідність глибоких вен, методи оперативного втручання. Тромбофлебіти. Флеботромбози. Посттромбофлебітичний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Тема 10. Загальна герніологія. Пахвинна, стегова, пупкова, післяопераційна, діафрагмальна та рідкі види гриж. Ускладнення гриж.

Тема 11. Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту.

Тема 12. Жовчнокам'яна хвороба. Гострий холецистит. Хронічний холецистит.

Тема 13. Захворювання гепато-панкреато-біліарної зони, ускладнені механічною жовтяницею Малоінвазивна хірургія.

Тема 14. Контроль змістовного модуля 2.

Тема 15. Модульний контроль модуля 1.

Модуль 2.

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту. Патогенез, клініка, діагностика, лікування

Тема 2. Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Оперативне лікування виразкової хвороби. Ускладнення виразкової хвороби: перфоративна виразка, кровоточива виразка, пенетрація, стеноз.

Тема 3. Гостра кишкова непрохідність. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Тема 4. Перитоніти. Розповсюджені форми перитоніту. Обмежені форми перитоніту. Діагностика та лікування перитоніту. Перитонеальний діаліз.

Тема 5. Захворювання товстої кишки. Хвороба Крона. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Гіршпрунга. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Тема 6. Курація хворого.

Тема 7. Захворювання прямої кишки. Геморой. Тріщина, випадіння прямої кишки.

Тема 8. Серцево-легенева реанімація: відновлення прохідності дихальних шляхів, дихання, кровообігу. Первинна підтримка життя.

Тема 9. Травматичний шок. як перший період травматичної хвороби. Ступені тяжкості шоку. Травматична хвороба. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Основи інтенсивної інфузійної терапії шоку. Краш синдром.

Тема 10. Ушкодження грудної клітки. Пневмоторакс. Гемоторакс. Забій і тампонада серця. Нестабільна грудна клітка. Класифікація. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.

Тема 11. Ушкодження живота. Закрита травма живота. Гемоперитонеум. Ножові та вогнепальні поранення. Перша допомога, діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.

Тема 12. Термічна опікова травма. Опікова хвороба. Класифікація. Патоморфологія ранового процесу, визначення глибини і площі ушкоджень. Перша допомога. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Термічна холодова травма. Клінічна картина, перебіг, ускладнення. Перша допомога. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.

Тема 13. Захист історії хвороби.

Змістовний модуль 2.

Тема 14. Загальні питання в онкології.

Тема 15. Рак губи, слизової порожнини рота.

Тема 16. Рак щитовидної залози.

Тема 17. Рак молочної залози.

Тема 18. Рак легенів.

Тема 19. Рак шкіри.

Тема 20. Меланома.

Тема 21. Лімфогранулематоз.

Змістовний модуль 3.

- Тема 22. Закрита черепно-мозкова травма.
Тема 23. Відкрита черепно-мозкова травма.
Тема 24. Пухлини центральної нервової системи.
Тема 25. Гідроцефалія.
Тема 26. Ішемічний інсульт.
Тема 27. Геморагічний інсульт.
Тема 28. Травми хребта та спинного мозку.
Тема 29. Остеохондроз хребта та невралгії.
Тема 30. Підсумковий модульний контроль.

9. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві- дуальна робота
Лекції	Практичні заняття	5	6		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Шок. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Ступені тяжкості шоку. Лікування шоку.	7	2	2	3	
Тема 2. Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація.	8	2	2	4	
Тема 3. Ендемічне та спорадичне воло. Тіреотоксикоз. Дифузне токсичне та вузлове токсичне воло. Тіреоїдити, струміти.	5		2	3	
Тема 4. Захворювання молочної залози. Гострий мастит. Дисгормональні захворювання молочної залози. Рак молочної залози. Клініка, діагностика, лікування.	8	2	2	4	
Тема 5. Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень. Рак легень. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, варіанти оперативного лікування.	7	2	2	3	
Тема 6. Класифікація захворювань стравоходу. Дивертикули стравоходу. Пульсійні та тракційні дивертикули. Езофагіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Пошкодження, сторонні тіла стравоходу. Опіки, рубцеві звуження стравоходу.	6	1	2	3	
Тема 7. Захворювання органів середостіння пухлини, кісти. Медіастиніти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Показання до оперативного втручання та його види.	6	1	2	3	
Тема 8. Контроль змістовного модуля 1.	2		2		
Разом за змістовим модулем 1	49	10	16	23	
Змістовий модуль 2.					
Тема 9. Варикозна хвороба нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, проби на прохідність глибоких вен, методи оперативного втручання. Тромбофлебії. Флеботромбози. Посттромбофлебі-	10	4	2	4	

тичний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.					
Тема 10. Загальна герніологія. Пахвинна, стегнова, пупкова, післяопераційна, діафрагмальна та рідкі види гриж. Ускладнення гриж	7	2	2	3	
Тема 11. Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту.	8	2	2	4	
Тема 12. Жовчно-кам'яна хвороба. Гострий холецистит. Хронічний холецистит.	6	1	2	3	
Тема 13. Захворювання гепато-панкреато-біліарної зони, ускладнені механічною жовтяницею Малоінвазивна хірургія.	6	1	2	3	
Тема 14. Контроль змістовного модуля 2.	2		2		
Разом за змістовим модулем 2	39	10	12	17	
Індивідуальна робота (за наявності)					
Модульний контроль 1 модуля	2		2		
Усього годин по 1 модулю	90	20	30	40	
Модуль 2					
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.	7	2	2	3	
Тема 2. Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Оперативне лікування виразкової хвороби. Ускладнення виразкової хвороби: перфоративна виразка кровоточива виразка, пенетрація, стеноз.	8	2	2	4	
Тема 3. Гостра кишкова непрохідність. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.	7	2	2	3	
Тема 4. Перитоніти. Розповсюджені форми перитоніту. Обмежені форми перитоніту. Діагностика та лікування перитоніту. Перитонеальний діаліз.	8	2	2	4	
Тема 5. Захворювання товстої кишки. Хвороба Крона. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Гіршпрунга. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.	6	1	2	3	
Тема 6. Курація хворого.	4		2	2	
Тема 7. Захворювання прямої кишки. Геморой. Тріщина, випадіння прямої кишки.	6	1	2	3	
Тема 8. Серцево-легенева реанімація: відновлення прохідності дихальних шляхів, дихання, кровообігу. Первинна підтримка життя.	7	2	2	3	
Тема 9. Травматичний шок. як перший період травматичної хвороби. Ступені тяжкості шоку. Травматична хвороба. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Основи інтенсивної інфузійної терапії шоку. Краш синдром.	8	4	2	4	
Тема 10. Ушкодження грудної клітки.	7	2	2	3	

Пневмоторакс. Гемоторакс. Забій і тампонада серця. Нестабільна грудна клітка. Класифікація. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.					
Тема 11. Ушкодження живота. Закрита травма живота. Гемоперитонеум. Ножові та вогнепальні поранення. Перша допомога, діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	7	2	2	3	
Тема 12. Термічна опікова травма. Опікова хвороба. Класифікація. Патоморфологія ранового процесу, визначення глибини і площі ушкоджень. Перша допомога. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Термічна холодова травма. Клінічна картина, перебіг, ускладнення. Перша допомога. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	7	2	2	3	
Тема 13. Захист історії хвороби.	4		2	2	
Змістовий модуль 2.					
Тема 14. Загальні питання в онкології.	5	2	2	1	
Тема 15. Рак губи, слизової порожнини рота.	4		2	2	
Тема 16. Рак щитовидної залози.	3		2	1	
Тема 17. Рак молочної залози.	5	1	2	2	
Тема 18. Рак легенів.	4	1	2	1	
Тема 19. Рак шкіри.	3		2	1	
Тема 20. Меланома.	3		2	1	
Тема 21. Лімфогранулематоз.	3		2	1	
Змістовий модуль 3.					
Тема 22. Закрита черепно-мозкова травма.	4	1	2	1	
Тема 23. Відкрита черепно-мозкова травма.	4	1	2	1	
Тема 24. Пухлини центральної нервової системи.	4		2	2	
Тема 25. Гідроцефалія.	4		2	2	
Тема 26. Ішемічний інсульт.	4	1	2	1	
Тема 27. Геморагічний інсульт.	3		2	1	
Тема 28. Травми хребта та спинного мозку.	4	1	2	1	
Тема 29. Остеохондроз хребта та невралгії.	3		2	1	
Індивідуальна робота (за наявн.)					
Підсумковий модульний контроль	2		2	2	
Усього годин по 2 модулю	150	30	60	60	
УСЬОГО ГОДИН	240	50	90	100	

10. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Екстремальні стани.	2
2	Шок. Інтенсивна терапія шоку.	2
3	Захворювання молочної залози.	2

4	Гострий гнійний плеврит. Абсцес і гангрена легень.	2
5	Захворювання стравоходу. Медіастиніти.	2
6	Захворювання судин. Тромбофлебіти. Флеботромбози. ПТФС. Варикозна хвороба нижніх кінцівок.	2
7	Облітеруючий атеросклероз і ендартеріт. Хвороба Рейно. Синдром Леріша і Такаясі.	2
8	Грижі живота.	2
9	Гострий апендицит. Ускладнення.	2
10	Жовчнокам'яна хвороба. Гострий та хронічний холецистит.	2
11	Гострий панкреатит.	2
12	Виразкова хвороба. Ускладнення виразки шлунка і 12-палої кишки. Гостра шлунково-кишкова кровотеча.	2
13	Гостра кишкова непрохідність	2
14	Захворювання товстої і прямої кишки.	2
15	Серцево-легенева реанімація.	2
16	Травматичний шок. Травматична хвороба.	2
17	Ушкодження грудної клітини. Пневмоторакс. Гемоторакс. Забій і тампонада серця.	2
18	Ушкодження живота. Закрита травма живота. Ножові та вогнепальні поранення.	2
19	Перитоніти. Гострий та хронічний перитоніт.	2
20	Хірургічна травма. Політравма та окремі види ушкоджень.	2
21	Термічна опікова і холодова травма. Опікова хвороба.	2
22	Загальні питання онкології. Онконастороженість.	2
23	Рак легень та молочної залози.	2
24	Закрита та відкрита черепно-мозкова травма.	2
25	Ішемічний інсульт та травми хребта.	2
	Разом	50

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	Модуль 1.	
1	Шок. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Ступені тяжкості шоку. Лікування шоку.	2
2	Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація.	2
3	Ендемічне та спорадичне волю. Тиреотоксикоз. Дифузне токсичне та вузлове токсичне волю. Тиреоїдити, струміти.	2
4	Захворювання молочної залози. Гострий мастит. Дисгормональні захворювання молочної залози. Рак молочної залози. Клініка, діагностика, лікування.	2
5	Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень. Рак легень. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, варіанти оперативного лікування.	2
6	Класифікація захворювань стравоходу. Дивертикули стравоходу. Пульсійні та ілаїїні дивертикули. Езофагіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Пошкодження, сторонні ілаїї стравоходу. Опіки, рубцеві звуження стравоходу.	2

7	Захворювання органів середостіння пухлини, кісти. Медіастиніти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Показання до оперативного втручання та його види.	2
8	Контроль змістовного модуля 1.	2
9	Варикозна хвороба нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, проби на прохідність глибоких вен, методи оперативного втручання. Тромбофлебіти. Флеботромбози. Посттромбофлебітичний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.	2
10	Загальна герніологія. Пахвинна, стегова, пупкова, післяопераційна, діафрагмальна та рідкі види гриж. Ускладнення гриж.	2
11	Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту.	2
12	Жовчнокам'яна хвороба. Гострий холецистит. Хронічний холецистит.	2
13	Захворювання гепато-панкреато-біліарної зони, ускладнені механічною жовтяницею Малоінвазивна хірургія.	2
14	Контроль змістовного модуля 2.	2
15	Модульний контроль 1.	2
	Разом по модулю 1.	30
	Модуль 2	
1	Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.	2
2	Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Оперативне лікування виразкової хвороби. Ускладнення виразкової хвороби: перфоративна виразка кровоточива виразка, пенетрація, стеноз.	2
3	Гостра кишкова непрохідність. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.	2
4	Перитоніти. Розповсюджені форми перитоніту. Обмежені форми перитоніту. Діагностика та лікування перитоніту. Перитонеальний діаліз.	2
5	Захворювання товстої кишки. Хвороба Крона. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Гіршпрунга. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.	2
6	Курація хворого.	2
7	Захворювання прямої кишки. Геморой. Тріщина, випадіння прямої кишки.	2
8	Серцево-легенева реанімація: відновлення прохідності дихальних шляхів, дихання, кровообігу. Первинна підтримка життя.	2
9	Травматичний шок. як перший період травматичної хвороби. Ступені тяжкості шоку. Травматична хвороба. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Основи інтенсивної інфузійної терапії шоку. Краш синдром.	2
10	Ушкодження грудної клітки. Пневмоторакс. Гемоторакс. Забій і тампонада серця. Нестабільна грудна клітка. Класифікація. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	2
11	Ушкодження живота. Закрита травма живота. Гемоперитонеум. Ножові та вогнепальні поранення. Перша допомога, діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	2
12	Термічна опікова травма. Опікова хвороба. Класифікація. Патоморфологія ранового процесу, визначення глибини і площі ушкоджень. Перша допомога. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Термічна холодова травма. Клінічна картина, перебіг, ускладнення. Перша допомога. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	2
13	Захист історії хвороби.	2
14	Загальні питання в онкології.	2
15	Рак губи, слизової порожнини рота.	2
16	Рак щитовидної залози.	2
17	Рак молочної залози.	2

18	Рак легенів.	2
19	Рак шкіри.	2
20	Меланома.	2
21	Лімфогранулематоз.	2
22	Закрита черепно-мозкова травма.	2
23	Відкрита черепно-мозкова травма.	2
24	Пухлини центральної нервової системи.	2
25	Гідроцефалія.	2
26	Ішемічний інсульт.	2
27	Геморагічний інсульт.	2
28	Травми хребта та спинного мозку.	2
29	Остеохондроз хребта та невралгії.	2
30	Підсумковий модульний контроль	2
	Разом по модулю 2.	60
	ВСЬОГО	90

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	Модуль 1.	
1	Шок. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Ступені тяжкості шоку. Лікування шоку.	3
2	Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація.	4
3	Ендемічне та спорадичне воло. Тиреотоксикоз. Дифузне токсичне та вузлове токсичне воло. Тиреоїдити, струміти.	3
4	Захворювання молочної залози. Гострий мастит. Дисгормональні захворювання молочної залози. Рак молочної залози. Клініка, діагностика, лікування.	4
5	Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень. Рак легень. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, варіанти оперативного лікування.	3
6	Класифікація захворювань стравоходу. Дивертикули стравоходу. Пульсійні та убцеві дивертикули. Езофагіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Пошкодження, убцеві убц стравоходу. Опіки, убцеві звуження стравоходу.	3
7	Захворювання органів середостіння пухлини, кісти. Медіастиніти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Показання до оперативного втручання та його види.	3
8	Варикозна хвороба нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, проби на прохідність глибоких вен, методи оперативного втручання. Тромбофлебіти. Флеботромбози. Посттромбофлебі-тичний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.	4
9	Загальна герніологія. Пахвинна, стегова, пупкова, післяопераційна, діафрагмальна та рідкі види гриж. Ускладнення гриж.	3
10	Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту.	4
11	Жовчно-кам'яна хвороба. Гострий холецистит. Хронічний холецистит.	3
12	Захворювання гепато-панкреато-біліарної зони, ускладнені механічною жовтяницею Малоінвазивна хірургія.	3
	Модуль 2.	
1	Організаційні, медичні і деонтологічні особливості надання невідкладної допомоги в надзвичайних ситуаціях.	3
2	Обсяг лікувальної допомоги на етапах медичної евакуації. Перша медична і долікарська допомога, перша лікарська, кваліфікована і спеціалізована допомога.	4
3	Невідкладні стани: непритомність, колапс, шок, гостра дихальна недостатність, травматична і механічна асфіксія, утоплення, сопор, кома.	3

4	Термінальні стани: переагонія, агонія, клінічна смерть. Визначення, клінічна картина, лікування.	4
5	Ускладнення травматичної хвороби: респіраторний дістрес синдром, ДВЗ синдром, жирова емболія, первинна і вторинна поліорганна недостатність. Тактика лікування.	3
6	Поранення обличчя та шиї. Повітряна емболія. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	3
7	Переломи кісток тазу. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	3
8	Вогнепальні переломи кісток. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	4
9	Поранення магістральних судин. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	3
10	Перша допомога при опіках. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	4
11	Перша допомога при холодовій травмі. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.	3
12	Перша допомога при електротравмі. Діагностика та лікування.	3
13	Онконастороженість. Профілактичні огляди.	3
14	Візуальні форми раку.	4
15	Рак молочної залози.	3
16	Закрита черепно-мозкова травма.	1
17	Відкрита черепно-мозкова травма.	1
18	Пухлини центральної нервової системи.	2
19	Гідроцефалія.	2
20	Ішемічний інсульт.	1
21	Геморагічний інсульт.	1
22	Травми хребта та спинного мозку.	1
23	Остеохондроз хребта та невралгії.	1
	ВСЬОГО	100

13. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (якщо передбачено)

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 1 ЗАХВОРЮВАННЯ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ

1. Анатомо-фізіологічні відомості про щитоподібну залозу. Класифікація захворювань. Методи обстеження хворих.
2. Ендемічне та спорадичне воло: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
3. Особливості передопераційної підготовки хворих на токсичне воло.
4. Дифузне токсичне воло: класифікація, клініка, діагностика, покази до оперативного лікування.
5. Автоімунний тиреоїдит: клініка, діагностика, диференційний діагноз. Покази до оперативного лікування.
6. Рак щитовидної залози: класифікація, клініка, діагностика, лікування.

ЗАХВОРЮВАННЯ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

1. Анатомо-фізіологічні особливості молочної залози.
2. Методи обстеження хворих з патологією молочної залози.
3. Дисгормональні захворювання молочної залози: етіологія, класифікація, клініка, диференційна діагностика, консервативне та оперативне лікування, профілактика.
4. Ретромамарна новокаїнова блокада (покази та техніка виконання).
5. Гострий мастит: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

6. Гострий мастит: консервативне лікування, покази до оперативного втручання, варіанти оперативних доступів до гнійника.
7. Рак молочної залози: класифікація, клініка, діагностика, лікування.

ЗАХВОРЮВАННЯ ОРГАНІВ ДИХАННЯ

1. Гострий абсцес та гангрена легень: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз, методи лікування.
2. Гангрена легень: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз, методи лікування.
3. Хронічний абсцес легень: причини, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування.
4. Бронхоектатична хвороба: етіологія, класифікація, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
5. Гостра емпієма плеври: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
6. Хронічна емпієма плеври: етіологія, клініка, діагностика, лікування.
7. Додаткові методи обстеження хворих з гнійними процесами легень та плеври.
8. Покази і техніка виконання плевральної пункції.
9. Дренування плевральної порожнини: покази і техніка виконання, види дренажів.
10. Профілактика ускладнень з боку органів дихання в перед- та післяопераційний періодах.

ЗАХВОРЮВАННЯ СТРАВОХОДУ ТА ОРГАНІВ СЕРЕДОСТІННЯ

1. Етіологія та патогенез хімічних опіків стравоходу, морфологічні зміни.
2. Методи обстеження стравоходу.
3. Рубцеві звуження стравоходу: клініка, діагностика. Види бужувань стравоходу.
4. Оперативні методи лікування рубцевих звужень стравоходу.
5. Невідкладна допомога при хімічних опіках стравоходу і лікування в гострому періоді.
6. Захворювання органів середостіння – пухлини та кісти.
7. Медіастиніти: етіологія, класифікація, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Покази до оперативного втручання.

ЗАХВОРЮВАННЯ СУДИН

1. Методи обстеження хворих із захворюваннями судин нижніх кінцівок.
2. Тромбофлебіти: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
3. Посттромбофлебітичний синдром: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
4. Варикозна хвороба: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, проби на прохідність глибоких вен.
5. Хвороба Рейно: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
6. Облітеруючий ендартеріт: класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
7. Атеросклеротичні ураження артерій нижніх кінцівок: клініка, діагностика, диференційний діагноз.
8. Методи консервативного та оперативного лікування облітеруючих захворювань артерій нижніх кінцівок.
9. Тромбоз та емболія магістральних судин нижніх кінцівок. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. Наслідки.
10. Діабетична стопа. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Особливості консервативного та оперативного лікування.

ГРИЖІ

1. Грижі: елементи грижі, класифікація, етіологія, патогенез, профілактика гриж.
2. Пахові грижі: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз, оперативне лікування.
3. Стегнові грижі. Анатомія стегового каналу. Клініка, диференційний діагноз, оперативне лікування.
4. Пупкова грижа. Анатомічні дані, клініка, диференційний діагноз, методи оперативного лікування.
5. Грижі білої лінії живота: клініка, діагностика, способи оперативного лікування.

6. Післяопераційні грижі: причини, клініка, діагностика, профілактика, лікування.
7. Защемлення грижі. Механізми защемлення, види защемлення. Патологоанатомічні зміни в защемленому органі.
8. Защемлення грижі: клініка, діагностика, лікування, профілактика.
9. Ознаки життєздатності кишки при її защемленні і методи оживлення.
10. Особливості оперативної тактики при защемлених грижах. Визначення життєздатності защемленого органу.
11. Ускладнення грижі (невправимість, запалення): клініка, діагностика, лікування. Хибне защемлення. Удаване вправлення грижі.

АПЕНДИЦИТ

1. Анатомо-фізіологічні особливості апендикса. Класифікація гострого апендициту.
2. Етіологія, патогенез, морфологічні форми гострого апендициту.
3. Гострий апендицит: класифікація, клініка, діагностика, лікування.
4. Хірургічна тактика при гострому апендициті. Методи апендектомії.
5. Оперативні доступи при апендектомії.
6. Підготовка хворих гострим апендицитом до операції. Ведення післяопераційного періоду.
7. Ускладнення гострого апендициту.
8. Апендикулярний інфільтрат: клініка, діагностика, хірургічна тактика.
9. Параапендикулярний абсцес: клініка, діагностика, лікування.
10. Особливості клініки гострого апендициту у вагітних та людей похилого віку.
11. Хронічний апендицит: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз. Покази до оперативного лікування.

ЖОВЧНОКАМ'ЯНА ХВОРОБА. ГОСТРИЙ ХОЛЕЦИСТИТ

1. Анатомо-фізіологічні відомості про жовчний міхур та позапечінкові жовчні протоки.
2. Методи обстеження хворих із захворюваннями жовчного міхура та жовчних протоків.
3. Хронічний калькульозний холецистит: клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування.
4. Водянка жовчного міхура: клініка, діагностика, лікування.
5. Гострий холецистит: класифікація, клініка, діагностика, диференційний діагноз, консервативне лікування.
6. Ускладнення гострого холециститу та їх профілактика.
7. Покази та методи оперативного лікування гострого холециститу.
8. Покази та методи субопераційного обстеження позапечінкових жовчних шляхів.
9. Покази та методи дренивання загальної жовчної протоки.
10. Блокада круглої зв'язки печінки: покази, техніка виконання, можливі ускладнення.

ЗАХВОРЮВАННЯ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ

1. Гострий панкреатит: етіологія, патогенез, патологічна анатомія.
2. Гострий панкреатит: клініка, діагностика, диференційний діагноз.
3. Хронічний панкреатит: клініка, діагностика, диференційний діагноз.
4. Додаткові методи дослідження при гострому панкреатиті.
5. Ускладнення гострого панкреатиту, їх діагностика та лікування.
6. Сучасна лікувальна тактика при гострому панкреатиті.
7. Покази до оперативного лікування гострого панкреатиту. Методи оперативних втручань.
8. Рак підшлункової залози: етіологія, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 2:

Виразкова хвороба.

1. Виразкова хвороба шлунка: етіологія, патогенез, клініка.
2. Виразкова хвороба шлунка: методи діагностики та диференційна діагностика, лікування.
3. Виразкова хвороба дванадцятипалої кишки: етіологія, патогенез, клініка.
4. Виразкова хвороба дванадцятипалої кишки: методи діагностики та диференційна діагностика, лікування.

5. Види оперативних втручань при лікуванні виразкової хвороби.
6. Перфоративна виразка шлунка: етіологія, патогенез, клінічні прояви.
7. Перфоративна виразка шлунка: методи діагностики, оперативне лікування.
8. Перфоративна виразка дванадцятипалої кишки: етіологія, патогенез, клінічні прояви.
9. Перфоративна виразка дванадцятипалої кишки: методи діагностики, оперативне лікування.
10. Кровоточива виразка шлунка: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
11. Кровоточива дванадцятипалої кишки: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
12. Вибір лікувальної тактики при кровоточивій виразці: консервативна терапія, покази до операції та методи оперативного втручання.
13. Ускладнення виразкової хвороби – стеноз: патогенез, клініка, діагностика, лікувальна тактика. Види оперативних втручань.
14. Ускладнення виразкової хвороби – пенетрація: патогенез, клініка, діагностика, лікувальна тактика. Види оперативних втручань.
15. Ускладнення виразкової хвороби – малігнізація: патогенез, клініка, діагностика, лікувальна тактика. Види оперативних втручань.
16. Фактори, що сприяють виникненню раку шлунка.
17. Рак шлунка: класифікація, клініка, методи діагностики.
18. Рак шлунка: методи діагностики, лікувальна тактика. Методи оперативного втручання.

Захворювання підшлункової залози.

1. Гострий панкреатит: етіологія, патогенез, патологічна анатомія.
2. Гострий панкреатит: клініка, діагностика, диференційний діагноз.
3. Хронічний панкреатит: клініка, діагностика, диференційний діагноз.
4. Додаткові методи дослідження при гострому панкреатиті.
5. Ускладнення гострого панкреатиту, їх діагностика
6. та лікування.
7. Сучасна лікувальна тактика при гострому панкреатиті.
8. Покази до оперативного лікування гострого панкреатиту. Методи оперативних втручань.
9. Рак підшлункової залози: етіологія, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування.

Кишкова непрохідність.

1. Класифікація гострої кишкової непрохідності.
2. Механічна кишкова непрохідність - гостра обтураційна кишкова непрохідність: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
3. Механічна кишкова непрохідність - гостра странгуляційна кишкова непрохідність: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
4. Динамічна кишкова непрохідність: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
5. Механічна кишкова непрохідність - гостра обтураційна кишкова непрохідність: принципи консервативного лікування, показання до операції, методи оперативного втручання.
6. Механічна кишкова непрохідність - гостра странгуляційна кишкова непрохідність: принципи консервативного лікування, показання до операції, методи оперативного втручання.
7. Динамічна кишкова непрохідність: принципи консервативного лікування.

Перитоніти.

1. Визначення перитоніту. Класифікація.
2. Перитоніт: етіологія, патогенез, клініка.
3. Перитоніт: діагностика, принципи лікування.
4. Перитоніт: основні моменти оперативного втручання та особливості дренивання черевної порожнини при розповсюдженому перитоніті.

5. Причини виникнення обмежених форм перитоніту. Патогенез, клінічна картина, діагностика, наявність симптомів подразнення очеревини.
6. Оперативне лікування обмежених форм перитоніту.
7. Комплексне лікування перитоніту: інфузійна терапія, антибіотикотерапія, абсолютність показів до операції та вибір методики оперативного втручання

Захворювання кишечника.

1. Хвороба Крона: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
2. Хвороба Крона: діагностика, трактування результатів ендоскопічного методу дослідження, консервативне лікування, хірургічна тактика.
3. Неспецифічний виразковий коліт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
4. Неспецифічний виразковий коліт: діагностика, трактування результатів ендоскопічного методу дослідження, консервативне лікування.
5. Хвороба Гіршпрунга: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
6. Хвороба Гіршпрунга: діагностика, трактування результатів ендоскопічного методу дослідження, консервативне лікування.
7. Класифікація захворювань прямої кишки.
8. Геморой: етіологія, патогенез, особливості клінічного перебігу.
9. Геморой: діагностичні заходи, консервативне лікування геморою. Покази до операції та вибір методу оперативного втручання.
10. Тріщина: етіологія, патогенез, особливості клінічного перебігу.
11. Тріщина: діагностичні заходи, консервативне лікування геморою. Покази до операції та вибір методу оперативного втручання.
12. Випадіння прямої кишки: етіологія, патогенез, особливості клінічного перебігу.
13. Випадіння прямої кишки: діагностичні заходи, консервативне лікування геморою. Покази до операції та вибір методу оперативного втручання.
14. Рак товстої і прямої кишки: класифікація, етіологія, патогенез, варіанти клінічного перебігу.
15. Рак товстої і прямої кишки: діагностика, принципи лікування, вибір методу лікування в залежності від стадії захворювання.
16. Гострий парапроктит: фактори, що сприяють виникненню.
17. Гострий парапроктит: етіологія, патогенез, клініка.
18. Гострий парапроктит: діагностика, медикаментозне лікування, покази до оперативного втручання та його методи.
19. Хронічний парапроктит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
20. Нориці прямої кишки. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Сучасна хірургічна травма при надзвичайних ситуаціях

1. Сучасна хірургічна травма в умовах масових ушкоджень при катастрофах і надзвичайних ситуаціях.
2. Організаційні, медичні і деонтологічні особливості надання невідкладної допомоги в надзвичайних ситуаціях.
3. Сучасні види зброї. Можлива структура санітарних втрат.
4. Основи лікувально-евакуаційних заходів в сучасних умовах.
5. Перша медична і долікарська допомога.
6. Перша лікарська допомога.
7. Кваліфікована і спеціалізована допомога.
8. Обсяг лікувальної допомоги на етапах медичної евакуації.
9. Медичне сортування та евакуація постраждалих.
10. Невідкладні стани: непритомність. Визначення, клінічна картина, лікування.
11. Невідкладні стани: колапс. Визначення, клінічна картина, лікування.
12. Невідкладні стани: шок. Визначення, клінічна картина, лікування.

13. Невідкладні стани: гостра дихальна недостатність. Визначення, клінічна картина, лікування.
14. Невідкладні стани: травматична асфіксія. Визначення, клінічна картина, лікування.
15. Невідкладні стани: механічна асфіксія. Визначення, клінічна картина, лікування.
16. Невідкладні стани: утоплення. Визначення, клінічна картина, лікування.
17. Невідкладні стани: сопор. Визначення, клінічна картина, лікування.
18. Невідкладні стани: кома. Визначення, клінічна картина, лікування.
19. Термінальні стани: переагонія. Визначення, клінічна картина, лікування.
20. Термінальні стани: агонія. Визначення, клінічна картина, лікування.
21. Термінальні стани: клінічна смерть. Визначення, клінічна картина, лікування.
22. Серцево-легенева реанімація: відновлення прохідності дихальних шляхів.
23. Серцево-легенева реанімація: відновлення дихання.
24. Серцево-легенева реанімація: відновлення кровообігу.
25. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації одним реаніматологом.
26. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації двома реаніматологами.
27. Первинна підтримка життя.
28. Бойова хірургічна травма.
29. Вогнепальна рана.
30. Пошкоджуючі фактори тканин людини при вогнепальному пораненні.
31. Особливості структурних і функціональних змін тканин в залежності від виду зброї.
32. Ранова балістика, патоморфологія ранового процесу.
33. Ураження мінно-вибуховими пристроями. Класифікація, клінічна картина.
34. Ураження бомбами об'ємного вибуху. Класифікація, клінічна картина.
35. Лікування вогнепальних ран.
36. Первинна хірургічна обробка вогнепальної рани.
37. Види первинної хірургічної обробки по обсягу і терміну їх виконання.
38. Покази, відсутність показів і протипоказів для первинної хірургічної обробки ран.
39. Особливості і відмінності первинної хірургічної обробки при великих механічних пошкодженнях.
40. Помилки при виконанні первинної хірургічної обробки ран.
41. Вторинна хірургічна обробка вогнепальної рани.
42. Способи зашивання ран.
43. Медикаментозне лікування вогнепальної рани.
44. Травматичний шок як перший період травматичної хвороби.
45. Частота і важкість травматичного шоку на війні і в мирний час.
46. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез травматичного шоку.
47. Клінічні прояви травматичного шоку при різних локалізаціях поранень.
48. Травматичний шок: визначення, етіологія, патогенез.
49. Травматичний шок: класифікація, клінічна картина.
50. Ступені тяжкості травматичного шоку.
51. Рання профілактика травматичного шоку.
52. Діагностика та лікування травматичного шоку на етапах медичної евакуації.
53. Основи інтенсивної інфузійної терапії за травматичного шоку.
54. Травматична хвороба. Визначення, етіологія, патогенез.
55. Травматична хвороба. Класифікація, перебіг.
56. Ускладнення травматичної хвороби.
57. Ускладнення травматичної хвороби: респіраторний дістрес синдром.
58. Ускладнення травматичної хвороби: ДВЗ синдром.
59. Ускладнення травматичної хвороби: жирова емболія.
60. Ускладнення травматичної хвороби: первинна поліорганна недостатність.
61. Ускладнення травматичної хвороби: вторинна поліорганна недостатність.
62. Тактика лікування при травматичній хворобі.

Хірургічна травма при надзвичайних ситуаціях

1. Нейротравма. Ушкодження черепа. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина.
2. Нейротравма. Ушкодження черепа. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
3. Нейротравма. Ушкодження черепа. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
4. Нейротравма. Ушкодження хребта. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина.
5. Нейротравма. Ушкодження хребта. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
6. Нейротравма. Ушкодження хребта. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
7. Поранення обличчя та шиї. Класифікація травм м'яких тканин, ЛОР – органів, очей, лицевого скелету.
8. Травма м'яких тканин обличчя. Патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
9. Травма м'яких тканин обличчя. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
10. Травма ЛОР – органів. Патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
11. Травма ЛОР – органів. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
12. Травма очей. Патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
13. Травма очей. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
14. Травма скелету обличчя. Патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
15. Травма скелету обличчя. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
16. Ушкодження грудної клітини: пневмоторакс. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина.
17. Ушкодження грудної клітини: гемоторакс. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина.
18. Ушкодження грудної клітини: пневмоторакс. Перебіг, ускладнення.
19. Ушкодження грудної клітини: гемоторакс. Перебіг, ускладнення.
20. Нестабільна грудна клітка. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
21. Ушкодження грудної клітини. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
22. Забій і тампонада серця.
23. Ушкодження живота: закрита травма живота. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
24. Ушкодження живота: ножові поранення. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
25. Ушкодження живота: вогнепальні поранення. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
26. Ушкодження живота: діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
27. Переломи кісток тазу. Класифікація, патоморфологія, клінічна картина.
28. Переломи кісток тазу. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
29. Переломи кісток тазу. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
30. Вогнепальні переломи кісток. Етіопатогенез, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
31. Вогнепальні переломи кісток. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
32. Поранення магістральних судин. Етіопатогенез, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
33. Поранення магістральних судин. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
34. Краш-синдром. Етіопатогенез, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
35. Краш-синдром. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
36. Травматичні ампутації. Етіопатогенез, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
37. Травматичні ампутації. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
38. Політравма. Синдром взаємного обтяження.
39. Політравма: механізми компенсації при тяжкій травмі.
40. Політравма: класифікація, етіологія, патогенез.
41. Політравма: клінічна картина, перебіг, ускладнення.
42. Політравма: діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
43. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
44. Ураження запалювальними вогнесумішами. Клінічна картина, перебіг, ускладнення.
45. Опіковий шок. Медична допомога на полі бою (у вогнищах масового ураження).
46. Опіковий шок: діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
47. Опіки: медичне сортування, обсяг і зміст медичної допомоги в умовах військових дій і

екстремальних ситуаціях.

48. Холодова травма. Тяжкість ушкоджень: визначення глибини і площі ушкоджень.
49. Холодова травма. Перша допомога, лікування.
50. Холодова травма. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.
51. Комбіновані радіаційні та хімічні ураження. Синдром взаємного обтяження.
52. Особливості перебігу поранень, переломів кісток, термічних опіків при комбінованих радіаційних ураженнях і потраплянні радіоактивних речовин на рану та опікову поверхню.
53. Особливості перебігу ран, термічних опіків, заражених отруйними речовинами. Класифікація, етіологія, патогенез, клінічна картина, перебіг, ускладнення.
54. Медична допомога у вогнищі ураження і на військових етапах медичної евакуації при комбінованих хімічних ураженнях.

15. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 1

1. Використовувати антисептичні препарати в хірургічній практиці, стерилізувати перев'язочний, шовний матеріал, білизну та інструментарій, підготувати руки хірурга та операційне поле до операції.
2. На основі даних обстежень сформулювати попередній, клінічний та заключний діагнози.
3. Сформулювати показання до операції.
4. Визначити об'єм та вид оперативного втручання.
5. Зупинити зовнішні кровотечі. Визначити ступінь крововтрати, групу крові та резус-фактор, провести проби на сумісність та перелити кров за показаннями, надати першу допомогу при гемотрансфузійних ускладненнях.
6. Надати першу допомогу та опрацювати план лікувальних засобів при невідкладних станах.
7. Діагностувати шок, надавати першу допомогу, визначити лікування.
8. Проводити первинну та вторинну хірургічну обробку ран, медикаментозне лікування ран.
9. Накладати марлеві пов'язки на різні сегменти тіла.
10. Діагностувати та лікувати гнійну, анаеробну та специфічну інфекцію.
11. Відпрацювати тактику вирішення асоційованих зі СНІДом хірургічних проблем.
12. Діагностувати системну запальну реакцію, сепсис.
13. Надавати першу допомогу, здійснювати транспортну іммобілізацію, накладати пов'язки при різних видах пошкоджень на різні ділянки тіла.
14. Визначити глибину і площу термічних уражень, надавати першу допомогу та лікувати хворих з опіками, відмороженням, електротравмою.
15. Проводити екстрені реанімаційні заходи при непритомності, колапсі, шоку, гострій дихальній недостатності, травматичній і механічній асфіксії, утопленні, сопорі, комі, зупинці серця.
16. Оволодіти методами забезпечення прохідності дихальних шляхів, фіксування язика.
17. Виконувати штучне дихання.
18. Проводити непрямий масаж серця.
19. Здійснювати серцево-легеневу реанімацію в алгоритмі проведення як одним, так і двома реаніматологами.
20. Визначити групи крові та резус-фактор.
21. Переливання крові та кровозамінників.
22. Підготовка рук хірурга до операції.
23. Обробка операційного поля.
24. Проводити місцеву анестезію.
25. Катетеризація сечового міхура.
26. Введення протиправцевої сироватки та анатоксину.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 2

1. На основі даних обстежень сформулювати попередній, клінічний та заключний діагнози.
2. Транспортувати травмованого, стежити за пов'язками та дренажами, попереджувати виникнення пролежнів.

3. Визначити ступінь крововтрати, групу крові та резус-фактор, провести проби на сумісність та перелити кров за показаннями, надати першу допомогу при гемотрансфузійних ускладненнях.
4. Надати першу допомогу та опрацювати план лікувальних засобів при невідкладних станах, здійснити серцево-легеневу реанімацію в алгоритмі проведення як одним, так і двома реаніматологами.
5. Діагностувати шок, надавати першу допомогу, визначати лікування.
6. Проводити первинну та вторинну хірургічну обробку ран, медикаментозне лікування ран.
7. Накладати марлеві пов'язки на різні сегменти тіла.
8. Діагностувати та лікувати гнійну, анаеробну та специфічну інфекцію.
9. Відпрацювати тактику вирішення асоційованих зі СНІДом хірургічних проблем,
10. Надавати першу допомогу, здійснювати іммобілізацію, накладати пов'язки при різних видах пошкоджень, у різних ділянках тіла.
11. Визначати глибину і площу термічних уражень, надавати першу допомогу та лікувати хворих з опіками, відмороженням, електротравмою
12. Проводити медичне сортування поранених.
13. Проводити екстрені реанімаційні заходи при непритомності, колапсі, шоку, гострій дихальній недостатності, травматичній і механічній асфіксії, утопленні, сопорі, комі, зупинці серця.
14. Проводити діагностику та визначати ступінь важкості стану поранених з вогнепальними і мінно-вибуховими пошкодженнями та надавати їм першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги.
15. Проводити протишокові заходи в умовах військових дій і екстремальних ситуацій.
16. Надати першу допомогу при пошкодженнях голови, шиї, ЛОР-органів, очей, лицевого скелету та хребта.
17. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі пораненим з травмою грудної клітки.
18. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі пораненим з травмою живота.
19. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі пораненим з травмою тазу.
20. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі пораненим з травмою кінцівок.
21. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі пораненим і постраждалим з політравмою.
22. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі постраждалим з опіковою травмою.
23. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі постраждалим з холодовою травмою.
24. Проводити діагностику, надавати першу медичну, лікарську допомогу та невідкладні заходи кваліфікованої хірургічної допомоги в повному обсязі постраждалим з комбінованою радіаційною та хімічною травмою.

Опанувати практичні навички:

1. Визначення ступеня крововтрати.
2. Оцінка важкості травматичного шоку.
3. Діагностика переломів довгих трубчастих кісток.
4. Методика транспортної іммобілізації.
5. Штучна вентиляція легень.
6. Непрямий масаж серця.
7. Поперекова та паранефральна новокаїнова блокада.
8. Пальпація магістральних артеріальних судин верхніх та нижніх кінцівок.
9. Визначення площі та глибини опіку.
10. Оцінка глибини відмороження.

11. Діагностика загального переохолодження.
12. Невідкладна допомога у випадку електротравми.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

1. Опитування.
2. Вирішення тестових завдань.
3. Вирішення ситуаційних задач.
4. Відпрацювання практичних навичок

17. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового модульного контролю, оцінювання з дисципліни в цілому).

Розподіл балів, які присвоюються студентам (з примітками: - про максимальну і мінімальну кількість балів за вивчення модуля, - про конвертацію балів у традиційні оцінки "5", "4", "3", "2" при засвоєнні теми модуля; - про мінімальну кількість балів для допуску до підсумкового модульного контролю (ПМК); - про мінімальну кількість балів за складання модульного контролю).

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання		
			"5"	"4"	"3"	"2"			
Модуль 1 90/3,0	2	14	8	6,5	5	0	8	120	70
Модуль 2 240/5,0	3	29	4	3,25	2,5		4	120	72,5

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність, під час вивчення модуля з додаванням балів за індивідуальне завдання – 120 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю – 70 балів (модуль 1) та 72,5 (модуль 2)..

До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали всі передбачені програмою аудиторні заняття та при вивченні модуля набрали кількість балів не меншу за мінімальну.

Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80.

Модуль вважається захищеним, якщо студент набрав на менше 50 балів.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Модуль 1:

18.1 Базова

1. Хірургія. Том I та том II / За ред. Я.С.Березницького, М.П.Захараша, В.Г.Мішалова, В.О. Шидловського. – Дніпропетровськ: РІА «Дніпро-VAL», 2011. – 446/643 с.
2. Хірургія : підручник / За ред. Л.Я Ковальчука.- Тернопіль: ТДМУ, 2010. – 1056 с
3. Хірургія: підруч. для стоматологічних факультетів мед. ВНЗ IV рів. акред. / За ред. Б.П. Лисенка, В.Д. Шейка, С.Д. Хімича. – К.: Медицина. 2010. – 712 с.
4. Хірургія: підручник / В.І. Бондарев, Р.В. Бондарев, О.О.Васильєв та ін.; за редакцією проф.. П.Г. Кондратенка. – К.: Медицина, 2009. – 968 с.

5. Усенко О.Ю., Білоус Г.В., Путинцева Г.Й. Хірургія. 3-тє видання // Київ – ВСВ «Медицина» - 2015 – 416с.

18.2. Допоміжна

1. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляцій на техніка: підручник / Н.М. Касевич. – 2-е видання, виправлене – К. Медицина, 2009. – 424 с.
2. Загальна хірургія / за ред. С.П.Жученка, М.Д.Желіби, С.Д.Хіміча.- К.:Здоров'я, 1999.
3. Клиническая хирургия : национальное руководство : в 3 т. / под ред. В.С. Савельева, А.И. Кириенко. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. - Т. I.- 864 с.
4. Курс лекцій по факультетской хирургии /Под ред. И.А. Криворучко. – Х. Прапор, 2006. – 400 с
5. Луцевич О.Е., Рывкин В.Л., Бабонашвили А.М. Малоинвазивная хирургия. - М.: МНТИ, 1995, - 224 с.
6. Общая и неотложная хирургия : руководство / ред. С. Патерсон-Браун ; пер. с англ. под ред. В. К. Гостищева. — М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. — 384 с.
7. Пропедевтика хірургічних захворювань // Навчальний посібник для студентів. Під редакцією В.О. Шідловського. – Тернопіль, 1994. – 264 с
8. Руководство по хирургии желчных путей. 2-е изд. / Под ред. Э.И. Гальперина, П.С. Ветшева – М.: Издательский дом Видар М, 2009. – 568 с.
9. Рябов Г.А. Синдромы критических состояний. - М.: Медицина, 1994. - 356 с.
10. Сепсис в начале XXI века. Классификация, клиникодиагностическая концепция и лечение. Патологоанатомическая диагностика: Практическое руководство / Под ред. В.С. Савельева, Б.Р. Гельфанда. — М.: Литтерра, 2006. — 176 с.
11. Современные подходы к лечению острого панкреатита. Лобанов С. Л., Степанов А. В., Лобанов Л. С. - Чита: ИИЦ ЧГМА, 2008. - 160 с.
12. Факультетська хірургія: Курс лекцій: Навч. посібник / Б. С. Запорожченко, В. В. Міщенко, А. Л. Дехтяр та ін.; За ред. Б. С. Запорожченка. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 328 с.
13. Хірургічні хвороби: Підручник / В. І. Байдан, А. С. Владика, В. В. Грубнік та ін.; За ред. В. В. Грубніка. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2003. — 424 с.
14. Хирургия печени. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. — 352 с.
15. Хирургическая инфекция. Практическое руководство / П.Г. Кондратенко, В.В. Соболев – Донецк, 2007. – 512 с.
16. Хирургические болезни: учеб.: в 2 т. / под ред. В.С. Савельева, А.И. Кириенко. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
17. Хирургические болезни. Руководство для интернов / Под. редакцией В.Д. Федорова, Е.И. Емельянова – М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2005. – 480 с.
18. Хирургические манипуляции./ Под ред. Б.О.Милонова, В.Н.Крупяка. –К.: Вища школа., 1985. – 268 с.
19. Хирургия: пер. с англ. доп. //гл. ред. Ю.М. Лопухин, В.С. Савельев – М: ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1997. – 1070с.
20. Шалимов А.А., Саенко В.Ф. Хирургия пищеварительного тракта. К.: Здоров'я, 1987. - 565с.
21. Шмитт В., Хартиг В., Кузин М.И. Общая хирургия. В 2 томах. - М.: Медицина, 1985
22. 80 лекцій по хирургии / М.М. Абакумов, А.А. Адамян, Р.С. Акчурин, М.С. Алексеев и др.; Под общей ред. С.В. Савельева; Ред.-сост. А.И. Кириенко — М.: Литтерра, 2008. — 912 с.

18.3 Інформаційні ресурси

1. <https://pidru4niki.com/73634/meditsina/shok>
2. <https://urgent.com.ua/ua-issue-article-618>
3. https://zinref.ru/000_uchebniki/03200medecina/103_hirurgia_lekcii/024.htm
4. <https://urgent.com.ua/ua-issue-article-673>
5. <https://studfile.net/preview/5342688/page:3/>
6. <http://www.web-of-med.ru/medics-343-1.html>
7. <http://www.mif-ua.com/archive/article/34905>
8. <https://compendium.com.ua/uk/tutorials-uk/onkologiya/rozdil-nbsp-7-dobroyakisni-zahvoryuvannya-ta-rak-molochnoyi-zalozhi/>

9. <https://www.pfizermed.com.ua/public/medical-content/>
10. https://revolution.allbest.ru/medicine/00292195_0.html
11. <https://empendium.com/ua/chapter/B27.II.3.14.1.>
12. <https://tdmuv.com/cd/travl/HTML/Rozdil01/r01.html>
13. <http://endocvs.vn.ua/wp-content/uploads/2017/04/>
14. <https://www.umj.com.ua/article/115349/mediastinit-novoe-v-diagnostike-i-lechenii>
15. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
16. <http://endocvs.vn.ua/wp-content/uploads/>
17. <https://empendium.com/ua/chapter/B27.8.3.148.>
18. <https://crlidubno.org.ua>
19. <http://rep.bsmu.by/bitstream/handle/BSMU/>
20. http://hernia.org.ua/ua/cms/raznovidnosti_gryzh/pupochnye_gryzhi.html
21. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
22. <https://medikom.ua/simptomy-i-priznaki-appendicita/>
23. https://tdmuv.com/cd/fac_hirurg_2/html/Rozdil05_3/r053.html
24. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
25. <http://vnmed3.kharkiv.ua/wp-content/uploads/>
26. <http://clinic.gov.ua/?p=2411>

Модуль 2:

18.1 Базова

1. Хірургія. Підручник /Автор: Лисенко Б.П., Шейко В.Д., Хіміч С.Д., Київ, "Медицина" 2010, с. 712.
2. Хірургія. Підручник для мед. ВНЗ IV рів. акред. / Кондратенко П.Г., Київ, "Медицина" 2009, с. 968.
3. Хірургічні хвороби. / А. Г. Іфтодій, В. П. Пішак, В. І. Гребенюк та ін. Чернівці, Медуніверситет, 2007, с. 420
4. Клінічна хірургія Підручник, в 2-х томах. / Ковальчук Л. Я. та ін. Тернопіль, "Укрмедкнига" 2000, с. 536 / 504
5. Травматология и ортопедия: Руководство для врачей. В 3-х томах /Под ред. Ю.Г. Шапошникова. – М.: Медицина, 1997.

18.2. Допоміжна

1. Дубицкий А.Е. и др. Медицина катастроф. - К.: Здоров'я, 1993. - 460 с.
2. Военно-полевая хирургия / Под ред. П.Г. Брюсова, Е.А. Нечаева. - М.: Гостар, 1996. - 414 с.
3. Герасимова Л.И., Жижин В.Н., Кижаяев Е.В. Термические и радиационные ожоги. – М., Медицина, 1996. – 244 с.
4. Гусак В.К., Шано В.П., Носенко В.М., Фісталь Е.Я., Заєць Ю.В., Панарша Н.В. Тактика транспортування обпечених в стані опікового шоку: Методичні рекомендації. – Донецьк, 2001. – 20 с.
5. Интенсивная терапия: пер. с англ. доп. // гл. ред. А.И. Мартынов – М.: ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1998. – 639 с.
6. Нечаев Э.А. Раевский А.К., Савицкий Г.Г. Синдром длительного сдавления: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 1993. – 208 с.
7. Петрик О.І. Медична допомога при травмах: Навч. посібник. – Львів: Світ, 1992 . – 248 с.
8. Пушков А.А. Сочетанная травма. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 1998. – 320 с.
9. Рябов Г.А. Синдромы критических состояний. - М.: Медицина, 1994. - 356 с.
10. Фісталь Е.Я., Самойленко Г.Є., Солошенко В.В., Носенко В.М., Фісталь Н.М. Електротравма. Електричні опіки / Навчальний посібник для лікарів-інтернів, лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів (факультетів) післядипломної освіти. - Донецьк, 2006. -97 с.
11. Цибуляк Г.Н. Лечение тяжелых и сочетанных повреждений. - СПб.: Гиппократ, 1995. - 428 с.

12. Шапошников Ю.Г., Маслов В.И. Военно-полевая хирургия. - М.: Медицина, 1995. - 427 с.
13. Юнко М.А., Яцкевич Я.С. Хірургія військової травми (клінічні аспекти): Практикум для студентів медичних вузів України. – Львів, 1993. – 96 с.
14. Клиническая хирургия : национальное руководство : в 3 т. / под ред. В.С. Савельева, А.И. Кириенко. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. - Т. I.- 864 с
15. Общая и неотложная хирургия : руководство / ред. С. Патерсон-Браун ; пер. с англ. под ред. В. К. Гостищева. — М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. — 384 с.
16. Современные подходы к лечению острого панкреатита. Лобанов С. Л., Степанов А. В., Лобанов Л. С. - Чита: ИИЦ ЧГМА, 2008. - 160 с.
17. Хирургические болезни. Руководство для интернов / Под редакцией В.Д. Федорова, Е.И. Емельянова – М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2005. – 480 с.
18. 80 лекций по хирургии / М.М. Абакумов, А.А. Адамян, Р.С. Акчурин, М.С. Алексеев и др.; Под общей ред. С.В. Савельева; Ред.-сост. А.И. Кириенко — М.: Литтерра, 2008. — 912 с.

18.1 Інформаційні ресурси

1. <https://empendium.com/ua/chapter/B27.II.5.1>.
2. <https://compendium.com.ua/uk/tutorials-uk/vnutrishnya-meditsina/4-rozdil-zakhvoriuvannia-orhaniv-travlennia/4-3-peptichna-virazka-shlunka-ta-dvanadtsyatipaloyi-kishki/>
3. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2014_613ykpmd_peptyvr.pdf
4. http://pediatric-surgery.vnmuedu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=206:lektsiya-3&catid=57&Itemid=454&lang=ua
5. <https://into-sana.ua/enc/neprohidnist-kishechnika/>
6. <https://www.umj.com.ua/article/96295/zapalni-zaxvoryuvannya-kishechniku-specializovana-dopomoga>
7. <https://empendium.com/ua/chapter/B27.II.4.16>.
8. <https://empendium.com/ua/chapter/B27.II.4.17>.
9. <https://virgo.org.ua/index.php/persha-dopomoga-pri-nevidkladnikh-stanakh/3550-gostrij-peritonit-simptomi-nevidkladna-dopomoga>
10. http://vnz-mpu.com.ua/images/pdf/Лекції/Клінічне медсестринство в хірургії/Лекція_5-1.pdf
11. http://kvnzchmy.at.ua/ductanthiye/material_do_zanjat-41-48.pdf
12. https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/kaf/kaf_traumatology/04.Наукова_діяльність/Звіт%202017/07-trauma.pdf
13. <http://www.grsmu.by/files/file/university/cafedry/obshei-hiryrgii/files/lekcionnu-material/19.pdf>
14. https://pidru4niki.com/73633/meditsina/ushkodzhennya_grudnoyi_klitki_organiv
15. https://pidru4niki.com/82667/meditsina/vidkriti_ushkodzhennya_zhivota
16. <https://res.in.ua/zakriti-ushkodjennya-jivota.html>
17. <https://studfile.net/preview/2283737/page:7/>
18. <https://emergency.vnmuedu.ua/wp-content/uploads/2019/02/tema-7-1.pdf>

19. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Завідувач кафедри загальної хірургії, д.мед.н., професор В.П. Польовий.
2. Доцент кафедри загальної хірургії, к.мед.н., доцент А.С. Паляниця